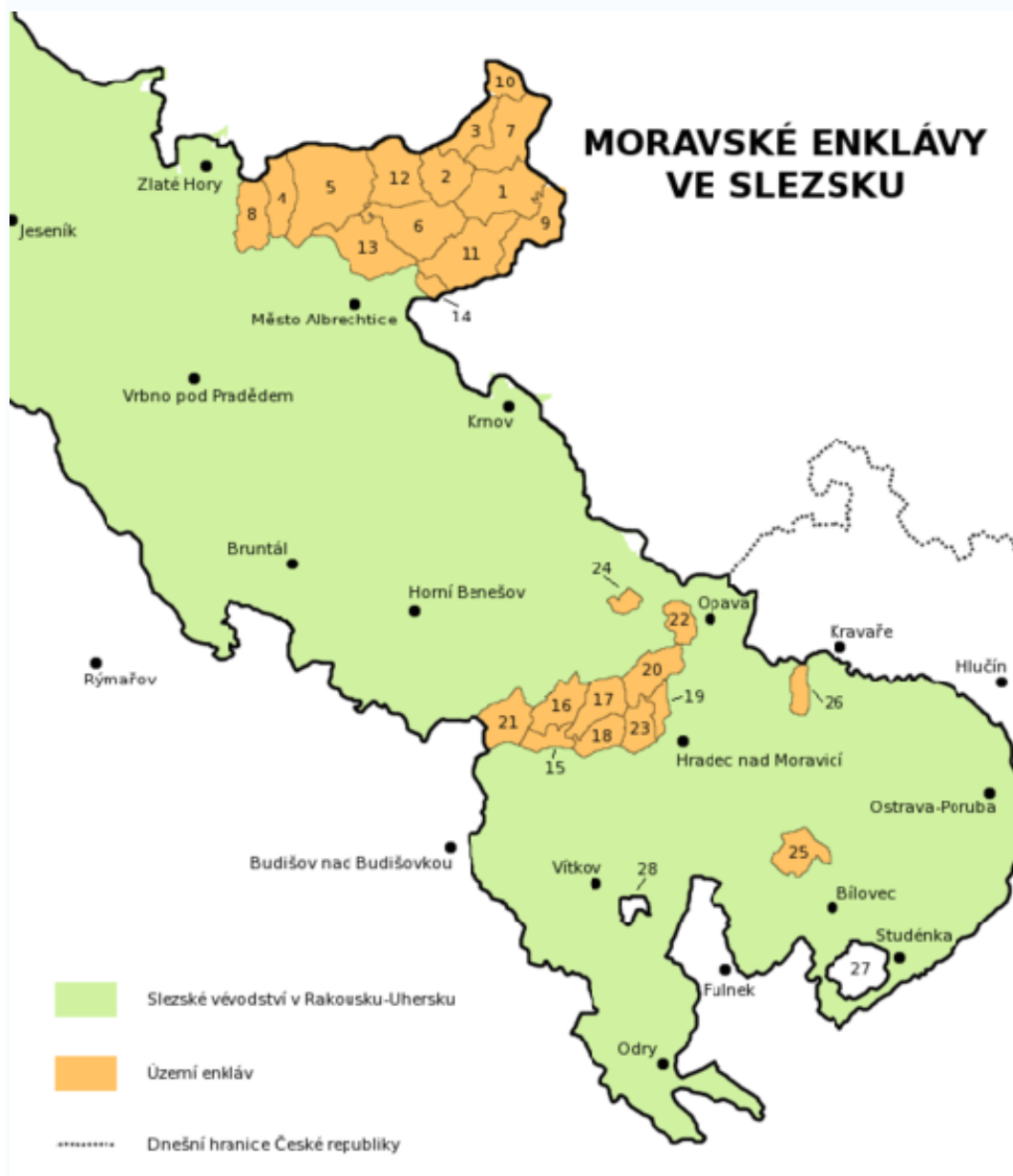

Moravské enklávy ve Slezsku

Z Wikipedie, otevřené encyklopedie

http://cs.wikipedia.org/wiki/Moravsk%C3%A9_enkl%C3%A1vy_ve_Slezsku

Moravské enklávy ve Slezsku

Součástí Opavského vévodství se po jeho připojení ke Slezsku nestaly tzv. **Moravské enklávy**. Enklávy, kromě svého všeobecného významu (území jednoho státu na území státu jiného), byl oficiální název v 19. století označující území Markrabství moravského, které bylo obklopeno územím Slezska a bylo zemskými orgány Vévodství slezského spravováno na základě moravských zákonů.

Na území Holasicka za velice specifickou formu území lze považovat tzv. enklávy. Území, zvané „Enklávy“ zde existovalo od 13. století do roku 1918. Je tak jedinou územní raritou typu enklávy, která zůstala českému státu, na rozdíl od enkláv Českého království v Německu, které existovaly od doby Karla IV. do 19. století.

Celé tyto enklávy měly dohromady 288 km².

Tyto enklávy se skládaly z následujících celků (čísla odpovídají číslům na mapě):

- Osoblažsko (německy *Hotzenplotzer Ländchen*), (celá území bývalých soudních okresů Jindřichov a Osoblaha) bylo největším územím v Enklávách o rozloze 127,38 km² a je dnes výběžkem Česka do Polska. Patřily k němu tyto obce: (1) Bohušov (též Dolní Povelice, Karlov, Kašnice, Ostrá Hora - dnes částí Bohušova), (2) Dívčí Hrad (též Sádek, Životice - dnes částí Dívčího Hradu), (3) Hlinka, (4) Janov, (5) Jindřichov, (6) Liptaň (též Bučávka, Horní Povelice - dnes částí Liptaně), (7) Osoblaha (též Studnice - dnes část Osoblahy), (8) Petrovice, (9) Rusín (též Hrozová, Matějovice - dnes částí Rusína), (10) Slezské Pavlovice (*původně Německé Pavlovice*), (11) Slezské Rudoltice (*původně Rudoltice*) (též Koberno, Nový les, Víno - dnes částí Slezských Rudoltic) a (12) Vysoká (též Bartultovice, Pitárné - dnes částí Vysoké); dále pak katastrální území (13) Piskořov (dnes část Města Albrechtice) a (14) Třemešná (dnes část obce Třemešná). Historickou součástí Osoblažska jsou i některé pozemky, které byly roku 1959 předány Polsku výměnou za jiné.
- Okolí Litultovic a Životic nebylo v plném slova smyslu enklávou, ale výběžkem Moravského markrabství do Slezska, který zasahoval až k městu Opavě. Jedná se o obce (15) Lhotka u Litultovic, (16) Litultovice (též Choltice - dnes část Litultovic), (17) Dolní Životice (též Hertice - dnes část Dolních Životic), (18) Mikolajice, (19) Uhlířov, (20) Slavkov, a o katastrální území (21) Deštné (dnes část obce Jakartovice), (22) Jaktář (dnes část statutárního města Opavy) a (23) Štáblovice (dnes součást obce Štáblovice).
- Katastrální území (24) Vlaštovičky (dnes součást opavské městské části Vlaštovičky..
- Území obce (25) Slatina s okolím (katastrální území Slatina, a místní části Ohrada (dnes část obce Bílovec) a Karlovice (dnes část obce Tísek)), které původně tvořilo jednotné katastrální území a obec Slatina.
- (26) Suché Lazce (bez osady Přerovec, ale s malou částí parcely číslo 459/1 v katastrálním území obce Štítina, */včetně vsi Hadrunek, dnes ... / včetně Kravařova, který je součástí katastrálního území Komárova u Opavy)*
- (*mimo mapu*) panství Ketř (od roku 1742 součást Pruského Slezska; dnes součást Polského Opolského vojvodství).

K enklávám se ovšem nepočítala katastrální území (27) Butovice a (28) Nové Vrbno, která sice byla obklopena slezským územím, nicméně až do roku 1948 byla spravována v rámci moravského politického okresu Nový Jičín.

Součástí Moravy byly enklávy od roku 1182, kdy vzniklo Moravské markrabství. Po ustavení Opavského vévodství se enklávy jako majetek Olomouckého biskupství nestaly součástí této země, ale zůstaly dál součástí Moravy. Po prohrané válce, kdy Marie Terezie ztratila v roce 1742 ve prospěch Pruska většinu Slezska a Kladsko, se Osoblažsko stalo výběžkem nejspíš z důvodu, že bylo součástí Moravy.

Až do roku 1783 tvořily enklávy součást Přerovského kraje.

Enklávy byly součástí Moravy a byly jejími zemskými úřady řízeny až do doby Josefa II., který je po hledisku správním začlenil roku 1783 (s výjimkou panství Ketř, které od roku 1742 patřilo Prusku) pod Opavský krajský úřad. V roce 1850 z hlediska daňového byly enklávy podřízeny úřadům c. k. místodržitelství Slezského vévodství v Opavě. Daně však byly odváděny na Moravu, s níž byly enklávy spojeny také po stránce politické (platily zde moravské zemské zákony) a volební (tvořily jeden z moravských volebních okresů, který vysílal jednoho poslance do moravského zemského sněmu a jednoho poslance na říšskou radu království a zemí do Vídně).

Tyto enklávy jako specifické správní území zanikly teprve se vznikem Země Moravskoslezské 1. prosince 1928.^[1]

http://www.suchelazce.cz/kronika/kron_1914_004.htm

http://cs.wikipedia.org/wiki/Moravsk%C3%A9_enkl%C3%A1vy_ve_Slezsku
